

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до контрольної роботи
з дисципліни «Основи зовнішньоекономічних зв'язків»
для студентів заочної форми навчання
напряму підготовки 6.070101 – «Транспортні технології»

Затверджено методичною
радою університету
протокол № від

Харків ХНАДУ 2012

Укладачі: Д.В. Бабич
А.М. Пономарьов
Н.М. Пономарьова

Кафедра міжнародної економіки

ЗМІСТ

Вступ

1. Програма курсу з дисципліни «Основи зовнішньоекономічних зв'язків»
2. Методичні поради до вивчення дисципліни
3. Сутність, зміст та структура контрольної роботи
4. Організаційні поради стосовно строків та етапів підготовки
5. Методичні та організаційні поради щодо захисту контрольної роботи
6. Завдання до контрольної роботи
7. Методика виконання контрольної роботи

Література

Додатки

ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1

Основні напрямки розвитку зовнішньоекономічних зв'язків

України

Зовнішні зв'язки України: зміст і види. Зовнішня функція України. Зовнішньоекономічні зв'язки: їх сутність, значення та форми. Міжнародна торгівля. Інші форми зовнішньоекономічних зв'язків. пріоритетні напрями стратегічного партнерства. Основні передумови інтеграції України в міжнародну економіку. Лібералізація зовнішньоекономічних зв'язків і з іншими країнами, зокрема членами СНД.

Тема 2

Зовнішня торгівля України та її регулювання

Види зовнішньоекономічної діяльності України (експорт та імпорт товарів, капіталів та робочої сили; наукова, науково-технічна, науково-виробнича, виробнича, навчальна та інша кооперація з іноземними суб'єктами господарської діяльності; міжнародні фінансові операції; кредитні та розрахункові операції між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами; спільна підприємницька діяльність; бартерні операції; орендні, в тому числі лізингові, операції; ліцензія експортна (імпортна); квота експортна чи імпортна). Основи регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Ліцензування та квотування.

Тема 3

Транспортне забезпечення при здійсненні зовнішньоекономічних зв'язків між країнами

Види сполучень. Техніко-економічні особливості основних видів транспорту. Вибір виду транспорту. Вибір транспортно-технологічної схеми доставки вантажів. Морські перевезення та основні види документів. Залізничні перевезення та основні види документів. Повітряні перевезення та основні види документів.

Автомобільні перевезення та основні види документів.
Транспортно-експедиторські підприємства.

Тема 4

Міжнародний ринок транспортних послуг

Особливості надання міжнародних транспортних послуг. Транспортні послуги. Туризм. Інші приватні послуги. Предмет міжнародної транспортної операції. Процес доставки товару в міжнародній торгівлі. Експорт транспортних послуг. Імпорт транспортних послуг. Структура та зміст експорту транспортних послуг

Тема 5

Зовнішньоторговельні транспортні операції і сучасний стан перевезень вантажів

Роль транспорту у зовнішній торгівлі. Міжнародні сполучення та їх класифікація. Класифікація зовнішньоторговельних транспортних операцій. Етапи транспортного обслуговування.

Тема 6

Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічних зв'язків в Україні

Основні напрями митної політики України.. Організація системи митного контролю. Форми здійснення митного контролю. Порядок митного оформлення товарів. Єдиний митний тариф. Види і ставки мита, обмеження щодо експортно-імпортних і транспортних операцій. Митні документи та специфіка їх оформлення. Декларування товарів, форми декларування вантажної митної декларації. Поняття митної вартості. Механізм нарахування та види митних платежів. Митні збори, нарахування акцизного збору та ПДВ.

Тема 7

Організація перевезень у міжнародному сполученні

Порядок обліку експорту та імпорту. Порядок оформлення міжнародного залізничного перевезення вантажів. Порядок

оформлення міжнародного перевезення вантажів автомобільним транспортом. Порядок оформлення міжнародного перевезення вантажів повітряним транспортом. Організація перевезень вантажів морським транспортом. Організація перевезень у змішаному міжнародному сполученні.

Тема 8

Організація і технологія міжнародних перевезень

Принципи управління комерційною діяльністю транспортних установ в Україні. Транспортні умови комерційних контрактів. Фрахт та страхування міжнародних перевезень. Види міжнародних перевезень: морські автомобільні, повітряні, залізничні. Види сполучень. Змішане міжнародне сполучення. Пряме сполучення. Класифікація змішаних сполучень. Транспортна інфраструктура. Організація та технологія міжнародних перевезень. Порядок заповнення міжнародної транспортної документації. Особливості транспортного обслуговування зовнішньоекономічних перевезень в Україні. Методика визначення ціни за транспортне обслуговування.

Тема 9

Міжнародні транспортні коридори. Їх місце і роль у розвитку світових економічних зв'язків

Сутність та значення МТК. Стратегічні напрями розвитку міжнародних транспортних коридорів. Історія відродження міжнародних транспортних коридорів. Основні напрямки Критських транспортних коридорів. Євро-Азіатські транспортні коридори. Постанова «Про першочергові заходи щодо створення національної мережі міжнародних транспортних коридорів». Пріоритетні напрями розвитку транспортно-дорожнього комплексу на період до 2015 р. Створення інформаційних автоматизованих систем управління.

Тема 10

Форми виходу підприємств на зовнішні ринки

Класифікація і характеристика форм виходу на зовнішні ринки.

Критерії вибору форм виходу підприємств на зовнішні ринки. Вивчення і аналіз умов ринку. Дослідження потенційних можливостей фірми. Пошук партнерів при здійсненні безпосередніх експортно-імпортних операцій. Способи встановлення контактів з потенційним партнером.

Тема 11

Зовнішньоторговельний контракт і його умови. Типи договорів міжнародного перевезення вантажів

Характеристика договору купівлі-продажу. Транспортні умови договору купівлі-продажу. Базисні умови постачань. Класифікація договорів міжнародного перевезення вантажів. Особливості визначення витрат при міжнародних автомобільних перевезеннях. Собівартість оборотного рейсу і шляхи її зниження.

Тема 12

Валютні та фінансові умови зовнішньоекономічних контрактів. умови платежу. Форми розрахунків

Валютні умови контракту. Валюта ціни і валюта платежу. Валютні ризики. Можливості запобігання та страхування валютних ризиків. Банківські операції щодо страхування валютних ризиків. Форми платежів. Кредитні засоби платежу.

Чеки, їх види, гарантії. Вексель: форма, акцепт, аваль. Банківський переказ. Види акредитивів, загальні положення щодо використання. Акредитив у розрахунках за експортні товари, акредитив у розрахунках по імпорту. Інкасо, документальне інкасо, чисте. Відкритий рахунок.

Тема 13

Діяльність міжнародних організацій в області транспорту

Функції міжнародних транспортних організацій. Комітет із внутрішнього транспорту Європейської економічної Комісії Організації Об'єднаних Націй (КВТ ЄЕК ООН). Європейська Конференція Міністрів транспорту (ЄКМТ). Міжнародний союз автомобільного транспорту (МСАТ). Міжнародна федерація експедиторських асоціацій (ФІАТА).

Тема 14

Система державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні

Поняття зовнішньоекономічної діяльності. Види зовнішньоекономічних операцій. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності митною службою України. Система методів державного регулювання торгівлі. Органи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи зовнішньоекономічних зв'язків»

Курс «Основи зовнішньоекономічних зв'язків» забезпечує наукову основу досягнення світового економічного простору. Лише в разі використання прийнятих світовою спільнотою правил, з урахуванням національних інтересів можливі ефективна зовнішньоекономічна діяльність і оптимальна інтеграція в цю спільноту України. Формування та реалізація стратегії національного розвитку й безпеки розвитку в новій логіці міжнародних відносин взагалі та міжнародних економічних відносин зокрема. Курс присвячений широкому колу питань, пов'язаних з зовнішньоекономічною діяльністю - вивчення світового ринку в цілому, формам зовнішньоекономічної діяльності підприємств, процесу організації та техніки ведення міжнародного бізнесу, укладанню зовнішньо-торговельних контрактів, оцінці економічної ефективності ЗЕД.

Основною метою викладання дисципліни «Основи зовнішньоекономічних зв'язків» є формування у майбутніх фахівців засвоєння теоретичних основ зовнішньоекономічних зв'язків, набуття системних знань і навичок щодо забезпечення економічної ефективності зовнішньоекономічних зв'язків в різних сферах.

Зазначена мета передбачає такі завдання вивчення курсу студентами:

- вивчити нормативні бази щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності;
- вивчити основні процедури щодо укладення зовнішньоекономічних контрактів;
- ознайомитись з методами формування товарної і цінової політики у зовнішньоекономічній діяльності;
- знати сутність та методи міжнародного виробничого кооперування, систему державного регулювання зовнішньоекономічними зв'язками, методи здійснення міжнародних комерційних операцій, сутність комерційної діяльності на

світовому ринку, що здійснюється через торгово-посередницьку ланку, механізм організації комерційних операцій на міжнародних товарних біржах, аукціонах та торгах.

- вміти творчо аналізувати і оцінювати тенденції, суперечності, доцільність у визначенні структури і головних напрямків зовнішньоекономічних зв'язків для підприємств різних форм власності, що є суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності;

- вміти досліджувати специфіку запровадження різних форм виходу на зовнішні ринки;

- вміти самостійно розробляти контракти купівлі-продажу товару, ліцензійні угоди, договори при обміні інженерно-технічними послугами;

- вміти аналізувати і узагальнювати результати зовнішньоекономічної діяльності, оцінювати і робити відповідні висновки щодо визначення ефективності укладених угод, зовнішньоекономічної діяльності підприємства в цілому.

Предметом вивчення дисципліни «Основи зовнішньоекономічних зв'язків» є сукупність господарських, економічних, правових, фінансових відносин у сфері економічної діяльності між підприємствами України - суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними фірмами як на території України, так і за її межами.

Вивчення і ґрунтовне освоєння процесу організації та техніки проведення зовнішньоекономічних операцій, тобто технології міжнародного бізнесу мають виняткове значення у становленні професійної та загальної культури фахівців у галузі міжнародних відносин. Цей процес надзвичайно складний і тісно пов'язаний з вирішенням питання ринкової трансформації економіки України, що потребує активнішої зовнішньоекономічної політики із залученням значної кількості товарних і кредитно-фінансових ресурсів.

У ході вивчення дисципліни застосовуються лекційна та семінарська форми проведення занять, робота студентів над контрольними роботами та тестовими завданнями, ознайомлення з монографічною та періодичною літературою. Вивчення дисципліни повинно здійснюватись на основі законів України, декретів Президента, постанов Уряду з економічних питань.

Таким чином, творчий підхід до теоретичних знань, навичок і вмінь сприяє підвищенню конкурентоспроможності майбутніх фахівців на вітчизняному та міжнародному ринку праці.

СУТНІСТЬ, ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота з дисципліни «Основи зовнішньоекономічних зв'язків» - це майже самостійно виконане студентом наукове дослідження економічних проблем щодо зовнішньоекономічних зв'язків, визначених кафедрою. Це вимагає від студентів творчого підходу, наполегливого пошуку, використання всіх отриманих знань, цілеспрямованості під час підготовки роботи.

Метою контрольної роботи є перевірка засвоєння знань, отриманих шляхом самостійного опрацювання теоретичних питань із дисципліни «Основи зовнішньоекономічних зв'язків».

Контрольна робота складається з чотирьох теоретичних та одного практичного завдання, що видається індивідуально кожному студенту викладачем.

Творчий підхід до написання контрольної роботи передбачає глибоке вивчення літератури з теми, оцінку різних трактувань питання, отримання

аргументованих висновків.

Розгляд теоретичних питань повинен спиратися на аналізі статистичних даних, взятих із наукових джерел. Дані повинні бути відповідним чином оброблені та наведені у вигляді таблиць, діаграм або схем. Вони, в свою чергу, вимагають економічного аналізу та посилання на джерело.

Текст контрольної роботи слід викладати логічно, але при цьому не допускати простого переписування його з літератури. Наводячи цитати, формулюючи певні підходи, використовуючи запозичені статистичні матеріали з різних джерел, автор обов'язково повинен зробити посилання, на ці джерела назвати у загальному списку літератури.

В контрольній роботі за необхідності можна вдаватися до цитування певних авторів. При цьому слід дотримуватися правил:

цитати наводити повністю, не викидаючи певні слова, слід зберігати орфографію та пунктуацію, робити посилання.

Стосовно вимог до структури контрольної роботи кафедра подає такі рекомендації загальний обсяг роботи повинен складати 15-25 сторінок тексту, який набирається на комп'ютері або пишеться від руки та оформлюється відповідним чином (див. нижче). Відредагований текст контрольної роботи повинен бути надрукований на стандартних аркушах А4; шрифт 14 через 1,5 інтервали. Посилання можуть бути подані на сторінках роботи, наприклад, наприкінці речення - [1, с. 123], з вказівкою на порядковий номер літературного джерела у списку літератури та відповідно сторінку твору, що цитується. Також посилання можуть бути розташовані наприкінці сторінки, коли текст підкреслюється і друкується посилання меншим шрифтом - 10 через 1 інтервал. Студент може обрати будь-який варіант, однак пріоритетним є перший.

Рисунки та таблиці у контрольній роботі повинні бути правильно оформлені та підписані. Назва рисунка розміщується під ним, назва таблиці навпаки, їх нумерація здійснюється відповідно до глав. Наприклад, рисунок 1.3 - це третій рисунок у першій главі.

Нумерацію сторінок слід починати з третьої (зміст контрольної роботи) і до останньої, враховуючи додатки.

Структура роботи охоплює зміст (див. додаток 1); індивідуальне завдання (див. додаток 2); питання, що розкривають суть проблеми; практичне завдання список використаної літератури. Кожний елемент контрольної роботи обов'язково починається з нового аркуша. .

Зміст роботи фактично відбиває план викладення обраної теми, в якому наводиться вся структура роботи з чіткими, конкретними формулюваннями питань, для визначення яких рекомендується скористатися змістом дисципліни «Основи зовнішньоекономічних зв'язків».

Пропонується використовувати як фундаментальні підручники, словники, енциклопедії, монографії, так і довідники, статистичні збірки та періодичні видання.

Список літератури розміщується в кінці роботи. Він охоплює всі джерела, якими користувався автор (15 - 20 джерел).

Оформлюється список літератури в алфавітному порядку, джерела також нумеруються для здійснення посилань на них.

Таким чином, контрольна робота повинна бути підготовлена як цілісне закінчене дослідження з визначеної теми, рівень виконання якого свідчить про глибоку теоретичну підготовку студента.

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПОРАДИ СТОСОВНО СТРОКІВ ТА ЕТАПІВ ПІДГОТОВКИ

Не менше, ніж за 10 днів до захисту, контрольна робота подається до деканату заочного навчання, а далі на кафедру для рецензування та отримання дозволу на захист. Робота повинна бути подана у закінченому вигляді та відповідним чином оформлена.

Зважаючи на високі вимоги до змістовної частини роботи, слід мати на увазі, що відвідання консультацій керівника контрольної роботи дає змогу не тільки контролювати хід підготовки, а й, перш за все, обговорювати дискусійні питання, наукові підходи. До кожної консультації студенту слід готуватися: формулювати питання, вибирати матеріал.

Під час написання тексту слід консультиватися з керівником, щоб у проведенні дослідження дотримуватися чіткої лінії, не допускати мішанини та суперечності положень. Автор може показати різні точки зору в аналізі того чи іншого питання, але він повинен або приєднатися до якоїсь з них, або мати власну думку, що простежується протягом усієї роботи.

Якщо контрольна робота не відповідає стандартам, викладач має повернути її студенту на доопрацювання. Аналогічна ситуація може виникнути, коли студент не володіє темою і не відповідає на запитання викладача.

ЗАВДАННЯ ДО КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Нижче наведені десять теоретичних завдань, кожне з яких складається з двох питань у семи варіантах. Номер завдання та питань вибирають за передостанньою та останньою цифрами залікової книжки (табл..1)

Варіанти теоретичного завдання

Таблиця 1

Передостання цифра шифру залікової книжки	Остання цифра шифру залікової книжки									
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Номер завдання									
	1,10	2,9	3,8	4,7	5,6	10,5	2,6	3,7	4,8	1,9
	Номера питань у завданні									
0	1	2	3	4	5	6	7	6	5	4
1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	5
2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	6
3	4	5	6	7	1	2	3	7	1	7
4	5	6	7	1	2	3	4	4	2	1
5	6	7	1	2	3	4	5	5	3	2
6	7	6	2	3	4	5	6	1	6	3
7	6	5	3	4	5	6	7	6	2	6
8	1	2	4	5	6	7	1	2	3	4
9	4	1	5	6	7	1	2	3	4	5

Завдання 1

Номер питання у завданні	Перше запитання	Друге запитання
1	Зовнішньоекономічна політика країн в умовах ринкової економіки	Докиївський період розвитку митної справи в Україні. Зародження інституту митниці в епоху Київської Русі.
2	Характеристика різноманітних форм виходу підприємств на зовнішні ринки та критерії їх вибору	Зародження інституту митниці в епоху Київської Русі. Розвиток митної справи в Україні в складі Російської імперії
3	Суть і мета договірних відносин між підприємствами на зовнішньому ринку	Становлення вітчизняної митної справи на початку та в середині XIX століття Політика захисту вітчизняного ринку наприкінці XIX – початку XX століття
4	Концепція зовнішньоекономічної політики України	Політика захисту вітчизняного ринку наприкінці XIX – початку XX століття Становлення і розвиток митної політики молодій українській держави
5	Пошук партнерів при здійсненні безпосередніх експортно-імпортних операцій.	Поняття зовнішньоекономічної діяльності
6	Види контрактів та їх класифікація. Форми, умови, порядок укладення контрактів	Види зовнішньоекономічних операцій
7	Характеристика та принципи здійснення ЗЕД в Україні	Регулювання зовнішньоекономічної діяльності митною службою України

Завдання 2

Номер питання у завданні	Перше запитання	Друге запитання
1	Зовнішньоекономічна діяльність: поняття, об'єкти, суб'єкти, принципи та основні показники. Характеристика та принципи здійснення ЗЕД в Україні	Система методів державного регулювання торгівлі
2	Способи встановлення контактів з потенційними партнером	Органи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності
3	Регулювання укладання міжнародних договорів купівлі – продажу.	Поняття та структура інституціонального механізму митної політики
4	Участь різних країн у міжнародних економічних зв'язках. Розвиток нових форм зовнішньоекономічних зв'язків	Митно-тарифна рада та державна служба експортного контролю
5	Принцип здійснення зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) в Україні.	Структура Державної митної служби України
6	Тактика і стратегія проведення переговорів	Регіональні митниці та їх функції
7	Розвиток світової торгівлі та участь в ній України	Митниці та митні пости, їх основні функції

Завдання 3

Номер питання у завданні	Перше запитання	Друге запитання
1	Зустрічна торгівля та її види	Митна територія
2	Базисні умови поставки товарів «Інкотермс»	Зони митного контролю та їх функції
3	Основи державного управління ЗЕД в Україні	Режими зони митного контролю
4	Класифікація угод зустрічної торгівлі	Огляд та переогляд речей, предметів та валюти
5	Особливості цінової політики на зовнішньому ринку. Методи встановлення зовнішньоекономічних цін	Технічні засоби митного контролю
6	Концепція зовнішньоекономічної політики України	Митне оформлення товарів та інших предметів
7	Операції в рамках промислового співробітництва та на комерційній основі	Перелік відомостей, що надаються громадянами у випадку перевезення ними через кордон України товарів та інших предметів

Завдання 4

Номер питання у завданні	Перше запитання	Друге запитання
1	Валютні умови контракту. Форми міжнародних розрахунків	Порядок тимчасової відмови у виїзді громадян за межі України
2	Транспортне обслуговування ЗЕД	Порядок здійснення прикордонного контролю
3	Ефективність стану зовнішньоекономічних зв'язків України у цілому	Визначення терміну «Контрабанда» і перелік предметів, заборонених до ввезення і вивезення
4	Виробнича кооперація, операції з давальницькою сировиною	Поняття митного тарифу України
5	Валютні ризики та їх страхування	Ввізне, вивізне і транзитне мито
6	Характеристика системи регулювання ЗЕД в Україні. Нормативно-правові акти України щодо ЗЕД	Види мита за способом нарахування
7	Розповсюдження та регулювання операцій зустрічної торгівлі на території України	Види заохочення імпорту ввізним митом

Завдання 5

Номер питання у завданні	Перше запитання	Друге запитання
1	Зовнішньоекономічна політика країн в умовах ринкової економіки	Види обмежуючого мита при імпорті (експорті) товарів
2	Характеристика недержавних органів регулювання ЗЕД : торгово-промислові палати, фондові та валютні біржі тощо.	Пільги при нарахуванні та сплаті митного збору
3	Посередницькі та орендні операції на зовнішніх ринках	Платник мита при переміщенні товарів через митний кордон України
4	Вексель, чеки, банківський переказ, акредитив, інкасо.	Правила «Incoterms»
5	Адміністративні та економічні інструменти регулювання ЗЕД.	Порядок визначення країни походження товару
6	Характеристика та класифікація посередників за обсягом повноважень і за місцем, що вони посідають на зовнішніх ринках	Поняття митної класифікаційної схеми і тарифної позиції, якій відповідає товар
7	Транспортні умови комерційних контрактів. Порядок заповнення міжнародної транспортної документації	Санкції митної служби за несплату мита

Завдання 6

Номер питання у завданні	Перше запитання	Друге запитання
1	Тарифні та нетарифні методи регулювання ЗЕД	Загальний порядок визначення митної вартості товарів при перевезенні через кордон України на підставі наданих декларантом документів
2	Регулювання посередницьких операцій в Україні	Методи визначення митної вартості товарів, які імпортуються в Україну
3	Види, організацій та технологія міжнародних перевезень. Порядок надання транспортно-експедиційних послуг підприємствами – суб'єктами ЗЕД	Порядок нарахування та стягнення митних платежів і податків
4	Основні напрями митної політики України. Митні збори	Транспортні документи
5	Класифікація, характеристика та особливості виконання лізингових операцій	Комерційні документи
6	Методика визначення ціни за транспортне обслуговування	Страхові та інші офіційні документи
7	Системи митного контролю та форми його здійснення. Характеристика органів державного регулювання митної справи	Порядок визначення умов зовнішньоторгових контрактів

Завдання 7

Номер питання у завданні	Перше запитання	Друге запитання
1	Закордонний досвід та практика лізингу в Україні. Правове регулювання лізингових відносин	Порядок переміщення валюти
2	Особливості транспортного обслуговування зовнішньоекономічних перевезень в Україні	Поняття та інструменти нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності
3	Митні документи та специфіка їх оформлення. Декларування товарів	Сертифікація товару як метод нетарифного регулювання
4	Порядок створення та комерційна діяльність змішаних підприємств	Добровільне обмеження експорту. Ембарго
5	Економічний аналіз у сфері ЗЕД.	Технічні бар'єри
6	Міжнародна логістика	Аспекти дозвільної системи України
7	Державна політика в Україні щодо валютного регулювання	Митна статистика

Завдання 8

Номер питання у завданні	Перше запитання	Друге запитання
1	Організаційні аспекти діяльності підприємств з іноземним капіталом	Порядок визначення економічної ефективності експорту та імпорту товарів. Порядок розрахунку показників ефективності
2	Сутність, теоретичні аспекти визначення ефективності ЗЕД. Показники ефективності ЗЕД підприємства.	Розрахунок економічної ефективності імпорту товарів виробничого призначення і товарів народного споживання
3	Принципи організації валютно-кредитного механізму зовнішньоекономічної діяльності підприємств	Розрахунок показників економічної ефективності зовнішньоекономічних договорів за співвідношенням цін на внутрішньому та зовнішньому ринках
4	Спільні підприємства та їх перспективи розвитку в Україні	Загальні положення чинного в Україні законодавства стосовно розгляду і вирішення скарг та інших звернень
5	Фактори, що впливають на ефективність окремих напрямів ЗЕД, їх кількісна оцінка. Можливості підвищення ефективності ЗЕД підприємства	Порядок оскарження громадянами, підприємствами та організаціями рішень, дій або бездіяльності митних органів та їх посадових осіб
6	Валютні операції. Порядок придбання, використання валюти та здійснення розрахунків в іноземній валюті.	Розгляд і вирішення скарг, заяв, інших звернень при їх надходженні до митних органів
7	Система валютного контролю	Відповідальність митних органів та їх посадових осіб за порушення законодавства при зверненні громадян і юридичних осіб

Завдання 9

Номер питання у завданні	Перше запитання	Друге запитання
1	Трансфертне ціноутворення в спільних підприємствах	Сертифікація товару як метод нетарифного регулювання
2	Методика розрахунків показників ефективності ЗЕД підприємства	Документальне забезпечення переміщення товарів та інших предметів через митний кордон України
3	Державні органи, що здійснюють валютний контроль, їх функції та обов'язки. Нормативна база щодо валютного регулювання ЗЕД	Зародження і становлення вітчизняного митного інституту
4	Оподаткування, утворення фондів і розподіл прибутків в спільних підприємствах.	Система державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні
5	Оцінка економічної ефективності функціонування підприємств з іноземним капіталом	Система та компетенція митних органів України
6	Характеристика системи регулювання ЗЕД в Україні.	Порядок проведення митного контролю та митного оформлення
7	Нормативно-правові акти України щодо ЗЕД	Порядок пересічення державного кордону громадянами України

Завдання 10

Номер питання у завданні	Перше запитання	Друге запитання
1	Зовнішньоекономічна діяльність: поняття, об'єкти, суб'єкти, принципи та основні показники. Характеристика та принципи здійснення ЗЕД в Україні	Види мита та митних платежів
2	Розповсюдження та регулювання операцій зустрічної торгівлі на території України	Механізм нарахування та стягнення мита
3	Регулювання укладання міжнародних договорів купівлі – продажу.	Визначення митної вартості товарів та інших предметів при перевезенні через митний кордон України
4	Зовнішньоекономічна політика країн в умовах ринкової економіки	Методи нетарифного регулювання зовнішньоторгових операцій
5	Методика розрахунків показників ефективності ЗЕД підприємства.	Ефективність процесу митного регулювання в Україні
6	Тактика і стратегія проведення переговорів	Розгляд заяв і скарг у митних органах України
7	Фактори, що впливають на ефективність окремих напрямів ЗЕД, їх кількісна оцінка. Можливості підвищення ефективності ЗЕД підприємства	Правила «Incoterms»

Практичне завдання

ВИЗНАЧЕННЯ ІМПОРТНОЇ ЦІНИ МІЖНАРОДНОГО КОНТРАКТУ КУПІВЛІ-ПРОДАЖУ

1. Визначити вартість партії товару.
2. Визначити розмір витрат по кожному елементу виходячи зі структури витрат
3. Визначити митну вартість товару
4. Визначити суму митного збору, ввізного мита, акцизного збору, ПДВ і їхню загальну суму
5. Визначити імпорتنу ціну контракту купівлі-продажу

МЕТОДИКА ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

1. Вартість партії товару визначити виходячи з загальної кількості товару і ціни за одиницю в доларах США.

2. Визначити розмір витрат по кожному елементу виходячи зі структури витрат за формулою

$$C = \frac{ВП \cdot V}{100}, \quad (1)$$

де ВП – вартість партії товару, \$;

V – питома вага витрат у відпускній ціні товару, %

3. При визначенні митної вартості товару необхідно враховувати витрати, понесені на території країни-імпортера (див. додаток).

4. При визначення сум митних платежів ставки імпортного мита (М) і зборів (З). ставки акцизу (Аз), курс валют і ПДВ прийняти відповідно до нормативних документів України та у індивідуальному завданні, вказані викладачем.

Порядок нарахування ставки імпортного мита

Сума мита, якщо ставку встановлено у відсотках до митної

вартості, обчислюється за формулою:

$$C_M = ВП \cdot M, \quad (2)$$

де C_M – сума мита;

M – ставка ввізного мита, %.

Сума мита, якщо ставку встановлено в грошовому еквіваленті до фізичної одиниці виміру товару, обчислюється за формулою:

$$C_M = H \cdot M, \quad (3)$$

де H – кількість товару у фізичних одиницях виміру, визначених відповідним законом;

M – ставка ввізного мита, євро за одиницю кількості товару у фізичних одиницях виміру.

Порядок нарахування сум акцизного збору

Сума акцизного збору, якщо ставку встановлено у відсотках до митної вартості, обчислюється за формулою:

$$C_a = ВП \cdot A, \quad (4)$$

де C_a – сума акцизного збору;

A – ставка акцизного збору, %.

Сума акцизного збору, якщо ставку встановлено в грошовому еквіваленті до фізичної одиниці виміру товару, обчислюється за формулою:

$$C_a = H \cdot A, \quad (5)$$

де H – кількість товару у фізичних одиницях виміру, визначених відповідним законом.

Порядок нарахування податку на додану вартість

Нарахування податку на додану вартість на товари, що обкладаються митом та акцизним збором:

$$C_{ПДВ} = (ВП + C_M + C_a) \cdot \frac{П}{100}, \quad (6)$$

де $П$ – ставка податку на додану вартість (20%).

На товари, що обкладаються тільки митом

$$C_{ПДВ} = (ВП + C_M) \cdot \frac{П}{100}, \quad (7)$$

На товари, що не підлягають обкладенню митом

$$C_{ПДВ} = (ВП) \cdot \frac{П}{100}, \quad (8)$$

Порядок нарахування сум митного збору

Сума митного збору, якщо ставку встановлено у відсотках до митної вартості, обчислюється за формулою:

$$C_з = ВП \cdot З, \quad (9)$$

де $C_з$ – сума митного збору;

$З$ – ставка митного збору, %.

Сума митного збору, якщо ставку встановлено в грошовому еквіваленті до фізичної одиниці виміру товару, обчислюється за формулою:

$$C_з = Н \cdot З, \quad (10)$$

де $Н$ – кількість товару у фізичних одиницях виміру, визначених відповідним законом.

5. Визначити імпорتنу ціну контракту купівлі-продажу шляхом підсумовування ціни товару і всіх інших витрат які понесені як на території України так і на території країни-імпортера (див. додаток).

$$C_{зАГ} = ВП + C_M + C_a + C_{ПДВ} + C_з. \quad (11)$$

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ З ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ»

1. Назвіть основні причини, які стимулюють розвиток ЗЕД в Україні.
2. Дайте визначення зовнішньоекономічній політиці держави.
3. В чому полягає сутність захисної та наступальної функцій зовнішньоекономічної політики держави?
4. В чому полягає сутність зовньоторговельної політики держави, експортної та імпоротної політик?
5. Що таке валютна, дисконтна та девізна політики держави?
6. Розкрийте поняття «митно-тарифна політика».
7. Які основні принципи ЗЕД в Україні?
8. Які основні показники інтегрованості, що використовуються для визначення ступеня залежності економіки?
9. Які основні показники обсягів, що використовуються для визначення ступеня залежності економіки?
10. Які основні показники, що характеризують структуру зовнішньоекономічних зв'язків?
11. Які основні показники динаміки зовнішньоекономічних відносин ?
12. Які основні показники результативності, що використовуються для визначення ступеня залежності економіки?
13. Що називається платіжним балансом?
14. Надайте перелік державних органів управління ЗЕД?
15. Які основні функції Верховної Ради України?
16. Які основні функції Кабінета міністрів України?
17. Які основні функції Національного банку України?
18. Які основні функції Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України?
19. Які основні функції Державної митної служби України, органів місцевого управління ЗЕД, антимонопольного комітету, Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі ?
20. Які основні функції митних платежів і які вони є?
21. Які основні функції які виконують митні органи?

22. Що таке «митний тариф України»?
23. Яка економічна роль митного тарифу?
24. Яка торговельно-політична роль мита?
25. Які види мита залежно від мети і функціональності застосовуються?
26. Які види мита залежно від порядку встановлення існують?
27. Які додаткові види митного контролю Ви знаєте, розкрийте їх сутність?
28. Що таке контрабанда?
29. Що таке порушення митних правил?
30. По яким показникам характеризується зовнішня торгівля ЗЕД?
31. Як класифікуються фірми за видами діяльності?
32. Як класифікуються правові форми підприємства?
33. Які форми підприємців Ви знаєте і в чому їх особливості?
34. Що таке «зустрічна торгівля»? Які її форми Ви знаєте?
35. Бартерні операції та їх особливості?
36. Що таке «лізинг»?
37. Які функції виконує лізинг?
38. Як класифікуються лізингові угоди?
39. Які основні теорії стратегії переговорів існують?
40. Що входить до обов'язкових умов укладення контракту?
41. Скільки груп базисних умов поставок існує і які базисні умови входять в кожену з них?
42. Скільки базисних умов поставок існує, надайте їх перелік?
43. Що таке валютна умова та валютна ціна?
44. Яким чином поділяються валютні ризики?
45. Які основні методи страхування валютних ризиків Ви знаєте?
46. Що таке міжнародні розрахунки?
47. Які способи міжнародних платежів Ви знаєте?
48. Що таке транспортне забезпечення?
49. Сутність спільних підприємств?
50. Які інструменти валютного регулювання використовується у практиці валютного регулювання?

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Митний кодекс України від 11.07.2002 № 92-IV.
2. Кодекс законів про працю України від 10.12.71.
3. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III.
4. Указ Президента України від 08.02.97 № 126/97 «Положення про Державну митну службу України».
5. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.91 № 959-XII.
6. Закон України «Про єдиний митний тариф» від 05.02.92 № 2097-XII.
7. Внешнеэкономическая деятельность: Учебник для студ. учреждений / Под ред. Б.М. Смитиенко, В.К. Поспелова. – М.: Мастерство, 2002. – 304 с.
8. Зовнішньоекономічна діяльність та митна справа. Збірник нормативно-правових актів/ Упорядник Камлик М.І. – К.: Атака, 2004. – 680 с.
9. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16 квітня 1991 року № 959-XII із змінами і доповненнями.
10. Сервис на транспорте: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. Заведений/ В.М. Николашин, Н.А. Зудилин, А.С. Синицына и др.; Под ред. В.М. Николашина. – М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 272 с.
11. Транспортная логистика: Учебник / Под общ. ред. Л.Б. Миротина. – 2-е изд., стереотип. – М.: Издательство «Экзамен», 2005. – 512 с.
12. Перевозка экспортно-импортных грузов. Организация логистических систем./ Под ред. А.В. Кириченко. – СПб.: Питер, 2004. – 506 с.
13. Науменко В. Мінімізація ризиків при митному оформленні / Науменко В.: навч. посіб. – К, 2003.
14. Науменко В. Практика митного оформлення товарів / Науменко В.: довідк. посіб. – К., 2003.
15. Назаренко В.М., Назаренко К.С. Транспортне забезпечення зовнішньоекономічної діяльності. – М.: Благовіст; Центр економіки і маркетингу, 1999. – 512 с.
16. Новицький В. Є. Міжнародна економічна діяльність України: Підручник. – К.: КНЕУ, 2003. – 948 с.

17. Левковець П.Р., Маруніч В.С. Міжнародні перевезення і транспортне право: Навч. посіб. для вищ. навч. закладів. – К.: Арістей, 2004. – 291 с.
18. Рухомий склад для змішаних перевезень // Залізниці світу – 1998, № 4.
19. Дьомін Ю.В. Костюченко Л.М., Пшинько А.Н. Рухомий склад комбінованого транспорту України // Бюл. ОСЗ. – 1998. – № 4. – С. 4-9.
20. Матюшин Л.Н., Изосимова Л.П. Маркетингові дослідження комбінованих перевезень великовантажних автомобілів і напівпричепів // Вестн. ВНИИЖТ. – 1996. – С. 16-21.
21. Кирпа Г.Н. Організація контрейлерних перевезень в Україні. – Дніпропетровськ: Арт-Пресс, 1998. – 132 с.
22. Дьомін Ю.В. Вантажний рухомий склад для залізничних транспортних коридорів // Залізничний транспорт України, № 4, 1999.
23. Назаренко В.М., Назаренко К.С. Митне обслуговування зовнішньоекономічної діяльності. – М.: Іспит, 2001. – 768 с.
24. Анцелевич Г.О., Покрещук О.О., Ковалевська Л.І. Міжнародно-правова регламентація транспортних перевезень: Підручник. – К.: Зовнішня торгівля, 2004. – 288 с.
25. Горев А.Э. Грузовые автомобильные перевозки: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. – 2-е изд., стер. – М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 288 с.
26. Транспортно-экспедиционное обслуживание: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / С.Э. Сханова, О.В. Попова, А.Э. Горев. – М.: Издательский центр «Академия», 2005. – 432 с.
27. Нагорний Є.В., Рибанов Г.Л., Черниш Н.Ю. Основи транспортно-експедиційного обслуговування підприємств, організацій та населення: Навчальний посібник. – Харків: Видавництво ХНАДУ, 2002. – 106 с.
28. Проблемы бесперегрузочных и комбинированных перевозок / Ю. В. Демин, Г. Н. Кирпа, А.Н.Пшинько и др.// Залізничний транспорт України. – 1998. – № 1.
29. Савенко А. С., Музыкина Г.И. Экономическая эффективность контрейлерных перевозок на железных дорогах Украины.// Залізничний транспорт України. – 1999. – № 5.

30. Дьомін Ю.В., Кірта Г.М. Технічне забезпечення контрейлерних перевезень міжнародними коридорами України // Залізничний транспорт України. – 1997. – № 1.
31. Шульман А. Автопоезда на платформах – новые технологии транспорта // Транспорт. – 2003. – №14.
32. Основы взаимодействия железных дорог с другими видами транспорта / Под ред. В.В. Повороженко. – М.: Транспорт, 1986. – 215 с.
33. Международные автомобильные перевозки. М.: АсМАП, 2001, №5.
34. Логистика автомобильного транспорта. Лукинский В.С., Бережной А.В., М.: Транспорт, 2000 - 145 с.
35. Харитонов Є.О., Харитонova О.І., Сафончик О.І. та ін. Правове регулювання перевезень в Україні: Навчальний посібник/ За ред. Є.О. Харитонova – Харків: Одиссей, 2006. – 560 с.
36. Основы митної справи: Навч. посіб./ За ред. П.В. Пашка. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2002. – 318 с.
37. Нагорный Е. В., Черныш Н. Ю. и др. Методика оптимизации технических и технологических параметров пограничных передаточных станций.// ИУСЖТ. – 1998. – №5. – С. 43-51.
38. Нагорный Е. В., Шраменко Н. Ю., Шраменко О. В. Застосування логістичного підходу при виборі виду сполучення в міжнародних перевезеннях// Вестник ХНАДУ. Сб. науч. трудов. – Харьков: ХНАДУ, 2005. – Вып. 28. – с. 50 – 54.
39. Шраменко Н. Ю., Шраменко О. В. Логистический подход к Шраменко Н.Ю. Модель оптимізації параметрів каналів розподілу вантажопотоків при міжнародних перевезеннях // Автомобільний транспорт. – Харків: ХНАДУ, 2006. – Вип.18 – С.45-49.
40. Таможенное законодательство Украины: Сборник нормативных актов с изменениями и дополнениями – Х.: ООО «Одиссей», 2004 – 800 с.
41. Прикордонні автомобільні пункти пропуску. ВБН В.2.2-95, ВБН В 2.2-01-96. ДМКУ.

Додаток 1

Послідовність оформлення контрольної роботи

1. Титульний лист (1 аркуш)
2. Лист індивідуального завдання (1 аркуш)
3. План роботи (1 аркуш)
4. Вступ (1 аркуш)
5. Зміст роботи (15-20 аркушів)
6. Висновки (1 аркуш)
7. Література (1-2 аркуші)

Додаток 2

Приклад індивідуального завдання до контрольної роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА
СПОРТУ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-
ДОРОЖНІЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ

ЗАВДАННЯ

на контрольну роботу з дисципліни
«ОСНОВИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ»

Студенту групи ____ - ____
Шифр залікової книжки _____

Вихідні данні:

Теоретична частина. (обирається за шифром залікової книжки)

1. Перше теоретичне питання (методичні вказівки)
2. Друге теоретичне питання (методичні вказівки)
3. Третє теоретичне питання (методичні вказівки)
4. Четверте теоретичне питання (методичні вказівки)

Практична частина.

1. Додаткова інформація для визначення імпортової ціни міжнародного контракту купівлі-продажу

Номер п/п	Найменування позиції	Значення позиції
Характеристика вантажу		
1	Опис товару	Шкіряні пальто
2	Вартість одиниці товару, дол.. США	350
3	Загальна кількість, шт.	150
4	Ставки акцизного збору	5%
5	Ставки ввізного мита	10євро за 1 шт
6	Базисні умови поставки	

Дата видачі завдання _____

Узгоджено, лектор _____

Визначення митної вартості залежно від умов поставки при імпорті товарів до України

Умови поставки	Витрати, понесені на території країни-експортера										
	Паку - ванн я	Навант а- ження на РС	Доставк а до основ- ного перевіз ника	Ввізн е мито	Страх у- вання переве- зення	Наванта- ження на основни й транспор т	Оплата основног о транспор ту	Розван - тажен ня	Імпо ртне мит о	Доставка від основног о транспор ту	Розванта- ження на склад підприє- мства
EXW Франко-завод	----	+	+		+	+	+				
FCA Франко перевізник	-----	-----	+		+	+	+				
FAS Франко уздовж борту судна	-----	-----	-----	-----	+	+	+				
FOB Франко борт	-----	-----	-----	-----	+	-----	+				
CFR Вартість і фрахт	-----	-----	-----	-----		-----	-----				
CIF Вартість, страхування і фрахт	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----				
CPT Фрахт/перевезення сплачені до	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----				
CIP Фрахт/перевезення і страхування сплачені до	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----				
DAF Постачання до кордону	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----				
DES Постачання з	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----				

судна											
<u>DEQ</u> Постачання з пристані	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-	-		
<u>DDU</u> Постачання без сплати мита	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-			
<u>DDP</u> Постачання зі сплатою мита	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-	-	-	-

Примітка: ----- - витрати, які включаються в ціну товару згідно з Правилами «Інкотермс»;

- + - при визначенні митної вартості витрати додаються незалежно від того, хто їх несе
- - при визначенні митної вартості витрати віднімаються незалежно від того, хто їх несе

